

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19105/2022
17.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Миленковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Мирослав Биљанић, адвокат из ... и ГГ из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужених ББ и ВВ изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2573/20 од 30.03.2021. године, у седници одржаној 17.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужених ББ и ВВ изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2573/20 од 30.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П 593/20 од 22.06.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и утврђено према туженима ББ и ВВ да је тужила власник по основу заједничког стицања са обимом удела од $\frac{1}{2}$ делова породичне стамбене зграде објекта број 3, који се састоји од приземља са покривеним гаражним простором, гараже, оставе и ВЦ кабине, спрата који се састоји од улазне терасе, дневне собе, терасе собе, кухиње, купатила и дворишне терасе, укупне површине 108m^2 и стана постојећег у згради број 2, на спрату са улазом преко спољних степеница који се састоји од ветробрана, трпезарије, кухињске нише, купатила и собе, укупне површине $46,68\text{m}^2$, постојећих на катастарској парцели број .. КО Крушевац, по поседовном листу .. КО Крушевац, те су обавезани тужени ББ и ВВ да ово право признају тужили и предају описане делове зграде у својину и државину путем физичке или цивилне деобе и да трпе да тужила на основу пресуде без њиховог пристанка и сагласности упише своје право својине код надлежне Службе за катастар непокретности, у партиционом року. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и утврђено да је тужила сукорисник права коришћења са обимом удела заједнички на катастарској парцели број .. КО Крушевац по поседовном листу .. КО Крушевац и обавезани су тужени ББ, ВВ и ГГ да тужили признају ово право и да трпе да тужила упише своје право заједничког коришћења код надлежне Службе за катастар непокретности без њиховог пристанка и сагласности, у партиционом року. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени ББ да накнади тужили трошкове парничног поступка у износу од 959.590,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2573/20 од 30.03.2021. године, укинута је наведена првостепена пресуда и пресуђено тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиље и утврђено према туженима ББ и ВВ да је тужиља власник по основу заједничког стицања са обимом удела од 1/4 делова породичне стамбене зграде објекта број 3 који се састоји од приземља са покривеним гаражним простором, гараже, оставе и ВЦ кабине, спрата који се састоји од улазне терасе, дневне собе, терасе собе, кухиње, купатила и дворишне терасе, укупне површине 108м² и са обимом удела од 1/3 стана постојећег у згради број 2 на спрату са улазом преко спољних степеница који се састоји од ветробрана, трпезарије, кухињске нише, купатила и собе, укупне површине 46,68 м², постојећих на катастарској парцели број .. КО Крушевац, по поседовном листу број .. КО Крушевац и обавезани су тужени ББ и ВВ да тужиљи ово право признају и предају јој описане делове зграда у својину и државину путем физичке или цивилне деобе и да трпе да тужиља по основу ове пресуде без њиховог присуства и сагласности упише своје право својине код надлежне Службе за катастар непокретности, у парционом року. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди према туженима да је власник по основу заједничког стицања преко досуђених удела из става првог изреке до траженог удела од 1/2. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 175.868,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ и ВВ су благовремено изјавили ревизије због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), који се у овом парничном поступку примењује на основу одредбе члана 506. став 2. истог закона и нашао да ревизије нису основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању које је утврдио другостепени суд након отварања расправе, тужиља и тужени ББ су прво били у ванбрачној, а после и у брачној заједници у периоду од 03.09.1983. године до лета 1996. године. За време трајања заједнице живота, они су стекли покретну и непокретну имовину, основали су предузеће „ЦС“ са седиштем у ... са страним оснивачем, а годинама су живели и радили у Нису имали заједничке деце, али је тужени учествовао у издржавању тужиљине деце, у откупу стана тужиљиног оца и сносио је трошкове испраћаја тужиљиног сина у војску. Непокретности које су предмет тужбеног захтева уписане су у листу непокретности број ... КО Крушевац као изграђене породичне стамбене зграде број 2 и 3 на катастарској парцели број .. и воде се на покојног ДД, а земљиште и на туженог ГГ. Након смрти ДД није спроведен оставински поступак и није расправљена његова заоставштина, а његови законски наследници су син ББ и унука ВВ који су означени као тужени.

Тужиља и тужени ББ су у току брака купили стан површине 46,68 м² на спрату стамбеног објекта број 2 са улазом преко спољних степеница, који се састоји од

ветробрана, трпезарије, кухињске нише, купатила и собе. Овај стан су купили од сада покојне ЂЂ (тетке туженог ББ) за цену од 22.000 немачких марака, од чега је тужени обезбедио износ од 12.150 немачких марака, а тужиља 7.150 немачких марака. Након тога су заједно извршили адаптацију стана. Такође, тужиља и тужени ББ су на месту раније шупе заједно изградили нови стамбени објекат број 3 који представља задњи објекат у низу од три објеката. Овај објекат је површине 108м² и састоји се од приземља са покривеним гаражним простором, гараже, оставе и ВЦ кабине и спрата на који се састоји са улазне терасе, а који има дневну собу, терасу собе, кухињу, купатило и дворишну терасу. Отац туженог ББ је дао плац за изградњу овог објекта у свом дворишту и искоришћено је раније изграђено степениште као улаз у овај објекат. Током изградње објекта број 3 ЕЕ је као пријатељ давао новац и грађевински материјал туженом ББ због помоћи коју му је он пружио у Италији. Из налаза судског вештака грађевинске струке утврђено је да се на катастарској парцели број .. КО Крушевац налазе три стамбена објекта у низу која немају заједнички кров и носе ознаке зграда број 1, зграда број 2 и зграда број 3. Предмет тужбеног захтева су стан на спрату зграде број 2 и зграда број 3. Објекат број 2 је у стању у ком је био пре брака тужиље и туженог ББ с тим што су они заједнички реконструисали стан на спрату овог објекта након што су га купили, док је објекат број 3 изграђен од темеља потпуно нов. Грађевинска вредност стана и стамбеног објекта који су предмет тужбеног захтева укупно износи око 33.000 евра (што укључује грађевинску вредност стана на спрату објекта број 2, грађевинску вредност радова на изградњи објекта број 3 и вредност земљишта испод овог објекта у износу од 193.405,00 динара), док је њихова тржишна вредност око 42.000 евра (што је потврђено и каснијим допунским вештачењем).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да породична стамбена зграда означена као објекат број 3 и стан на спрату објекта број 2 представљају заједничку имовину тужиље и туженог ББ коју су као супружници стекли радом у току трајања заједнице живота у браку по основу члана 171. Породичног закона. Деобу заједничке имовине су извршили тако што су утврдили сувласничке уделе бивших супружника применом одредби члана 180. истог закона, водећи рачуна о свим релевантним околностима, па је тако првостепени суд утврдио једнаке уделе супружника у стицању обе наведене непокретности (свако по $\frac{1}{2}$ идеална дела). Док је другостепени суд с обзиром на утврђење да су тужиља и тужени ББ купили спорни стан у стамбеној згради број 2 за износ од 22.000 немачких марака, од чега је учешће тужиље у куповини овог стана било 7.150 немачких марака (што представља око $\frac{1}{3}$ његове вредности) утврдио да у односу на ову непокретност тужиља има право сусвојине од $\frac{1}{3}$ идеална дела, док удео туженог ББ износи $\frac{2}{3}$ зато што је учествовао у исплати купопродајне цене са већим износом од 12.150 немачких марака на који начин је остварио и већи удео у својини овог стана. Такође, другостепени суд је утврдио да је тужени ББ стекао већи удео од $\frac{3}{4}$ идеална дела у својини породичне стамбене зграде број 3 због учешћа своје посебне имовине у њеном стицању, односно изградњи. Преко утврђених удела ($\frac{1}{3}$ и $\frac{1}{4}$) до траженог удела од $\frac{1}{2}$ на обе непокретности, другостепени суд је одбио тужбени захтев тужиље.

По оцени Врховног суда, побијана другостепена пресуда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005 и 6/2015) прописано је да имовина коју су супружници стекли радом у току

трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину, док је одредбом члана 177. истог закона прописано да се деобом заједничке имовине сматра утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Према одредбама члана 180. Породичног закона, ако супружници не могу да се споразумеју о деоби заједничке имовине, деобу врши суд (став 1) и претпоставља се да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки (став 2), с тим што већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине (став 3). Према ставу 4. истог члана, већи удео у стицању заједничке имовине утврђује се у истој сразмери за сва права и обавезе у тренутку престанка заједнице живота у браку, али се према ставу 5. већи удео једног супружника у стицању појединог права из заједничке имовине може утврдити само ако је то право економски самостално у односу на остала права из заједничке имовине, а супружник је у стицању тог права учествовао и приходима од своје посебне имовине.

Супротно наводима ревизије, предмет тужбеног захтева су засебни стамбени објекти и то објекат број 3 који у природи представља породичну стамбену зграду површине 108 м² и стан површине 46,68 м² на спрату објекта број 2 као посебан део зграде. Иако су ови стамбени објекти изграђени у низу (заједно са објектом број 1 који није предмет спора) и наслањају се један на други, утврђено је да немају заједнички кров и да су у јавној евиденцији непокретности уписани као засебне зграде, те их ревиденти погрешно представљају као једну грађевинску целину.

Како се ради о засебним грађевинским објектима, правилно је другостепени суд утврђивао допринос тужиље и туженог ББ као бивших супружника у стицању сваког објекта посебно. Супротно наводима ревизије, по оцени Врховног суда правилно је применом цитираних одреби члана 180. Породичног закона утврђен већи удео тужиље у стицању стана на спрату зграде бр. 2 у односу на породичну стамбену зграду бр. 3 будући да се ради о одвојеним објектима и самосталним правима на њима.

При томе је право својине на стану стечено правним пословом купопродаје, док је у односу на породичну стамбену зграду стечено заједничким грађењем супружника у браку. Како је тужиља учествовала у плаћању купородајне цене стана са 1/3 износа, њен сувласнички удео у овој непокретности је правилно утврђен у истој сразмери. У односу на стамбени објекат број 3 који су заједно изградили и стекли радом у брачној заједници, другостепени суд је правилно утврдио мањи својински удео тужиље од 1/4 јер је нашао да је тужени учествовао у стицању тог права и својом посебном имовином – плацем који је добио на поклон од оца и искоришћавањем раније изграђених степеница које служе као једини улаз у овај објекат, као и новцем и материјалом који је добио као поклон од свог пријатеља за раније пружену помоћ и услуге. Зато нису основани његови ревизијски наводи да тужиља нема законски основ за стицање права својине на наведеним непокретностима, већ евентуално облигационо-правно потраживање.

Чињеница коју је истакла тужена ВВ у својој ревизији да је њена покојна мајка за живота живела у кући на предметој парцели те да је потпуно изостављен њен допринос у стицању без утицаја је на другачију одуку суда у ситуацији када је утврђено да су тужиља и тужени ББ као супружници у току трајања брака сами

изградили нови стамбени објекта број 3 на месту раније шупе (при чему су искоришћене само раније степенице).

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**